

ROZSUDOK
V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Nevedelovej a členiek senátu JUDr. Jany Henčekovej, PhD. a JUDr. Ľubice Filovej v právnej veci žalobcu **Ing. D. K.K.**, proti žalovanej **Sociálnej poisťovni, ústrediu**, Ul. 29. augusta č. 8, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovanej číslo 212-474-CA09/2007 z 30. novembra 2007, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 18. augusta 2009, č.k. 3S 1/2008-23, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave z 18. augusta 2009, č.k. 3S 1/2008-23, **p o t v r d z u j e**.

Žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e

Krajský súd rozsudkom z 18. augusta 2009, č.k. 3S 1/2008-23, zamietol žalobu a žalobcovi nepriznal právo na náhradu trov konania.

Z odôvodnenia rozsudku vyplýva, že žalobca sa domáhal zrušenia rozhodnutia žalovanej číslo 212-474-CA09/2007 z 30. novembra 2007, ktorým žalovaná zamietla

odvolanie žalobcu a potvrdila rozhodnutie pobočky Sociálnej poisťovne v Bratislave číslo 200-49835-CA01/2007, 9001-17-AG04/2007 z 27. septembra 2007 (ďalej len „rozhodnutie pobočky“), ktorým pobočka rozhodla, že žalobca nemá nárok na nemocenské v období od 26. januára 2006 do ukončenia dočasnej pracovnej neschopnosti.

Krajský súd mal z administratívneho spisu žalovanej na základe prihlášky a odhlášky fyzickej osoby do poistenia za preukázané, že žalobca bol prihlásený do poistenia ako zamestnanec obchodnej spoločnosti E.C., s.r.o. v konkurze (ďalej len „obchodná spoločnosť“) iba do 11.5.2000 a že obchodná spoločnosť považuje pracovný pomer so zamestnancom za skončený. O rozviazaní pracovného pomeru sa žalobca dozvedel najneskôr 20.12.2007, kedy mu bolo doručené rozhodnutie pobočky, napriek tomu však nepodal žalobu o neplatnosť rozviazania pracovného pomeru. V potvrdení o dočasnej práceneschopnosti č. C144842 je ako zamestnávateľ žalobcu uvedený Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava, Karloveská ulica. Krajský súd vyslovil záver, že vzhľadom na § 34 ods. 1 zák.č. 461/2003 Z.z. nárok na nemocenské žalobcovi zanikol najneskôr uplynutím 52. týždňa od začiatku dočasnej práceneschopnosti, teda 24.1.2007 a žalobca podal žalobu na preskúmanie rozhodnutia 2.1.2008 po uplynutí nároku na nemocenské dávky. Vzhľadom na to, že žalobca sa nesprával ako zamestnanec obchodnej spoločnosti, neuplatnil si u nej nárok na náhradu príjmu pri dočasnej práceneschopnosti podľa zákona č. 426/2003 Z.z. a obchodná spoločnosť nemohla odstúpiť pobočke tlačivo na účely nároku na nemocenské po uplynutí desiateho dňa práceneschopnosti, ako aj vzhľadom na to, že žalobca sa u obchodnej spoločnosti neuchádzal o prácu, ale naopak o prácu sa uchádzal na úrade práce, ktorému predložil aj doklady o svojej práceneschopnosti (ďalej len „PN“), krajský súd dospel k záveru, že žalovaná rozhodla v súlade so zákonom, keď žalobcovi nepriznala nemocenské dávky. Žalobca porušil všetky svoje povinnosti, ktoré mu vyplývajú zo zákona, žalovaná nemala vedomosť o jeho dočasnej práceneschopnosti, preto nemala možnosť kontrolovať, či žalobca dodržiava liečebný režim a podmienky na vyplatenie nemocenských dávok. Rozhodnutie žalovaného z uvedených dôvodov považoval za súladné so zákonom.

Rozsudok krajského súdu napadol žalobca včas podaným odvolaním. Namietol, že potvrdenie o PN mu vyplnila nemocnica, do ktorej ho odviezli po úraze - trieštivej zlomenine kolena a pravého predkolenia, kde uviedol, že je zamestnaný v E. C. v konkurze, a preto požiadal o sprostredkovanie zamestnania úrad práce. To, čo sa má do rubriek uviesť, vie a podpisuje lekár. Po troch operáciách a štyroch hospitalizáciách bol práceneschopný v dobe

od 26.1.2006 do 20.4.2007 a od 29.4.2007 do 28.4.2008, o barlách sa išiel do obchodnej spoločnosti spýtať, či dostali jeho PN-ku a kedy mu vyplatia mzdové a nemocenské náležitosti, avšak obchodnú spoločnosť v jej sídle na R. už nenašiel a ani sa mu nepodarilo zistiť, kde sídli.

Jeho pracovný pomer s obchodnou spoločnosťou trvá od 21.1.1991 doteraz. Výpoveď z 11.5.2000 mu nikdy nebola doručená a pobočka opomenula aj skutočnosť, že výpovedná lehota by bola tri mesiace od 1. dňa kalendárneho mesiaca nasledujúceho po doručení výpovede.

Žalobca namietol záver krajského súdu, že nárok na nemocenské si uplatnil neskoro, lebo nárok na nemocenské na pobočke uplatnil predložením potvrdenia o dočasnej PN č. C144842 dňa 15.8.2006. O nároku na nemocenské dávky rozhodla pobočka 27.9.2007 a žalovaná 30.11.2007, až potom mohol podať žalobu o preskúmanie jej rozhodnutia, a preto jeho nárok na nemocenské nezanikol.

Z uvedených dôvodov žalobca žiadal, aby odvolací súd rozsudok krajského súdu zmenil, rozhodnutie žalovanej zrušil a vec jej vrátil na ďalšie konanie.

Žalobca k odvolaniu pripojil fotokópiu žaloby z 31. marca 2008 o neplatnosť rozviazania pracovného pomeru výpoveďou zo strany zamestnávateľa, ktorou sa na Okresnom súde Bratislava 1 v konaní č. 15C/68/08 domáha aj toho, aby pobočke bolo uložené registrovať ho ako zamestnanca od 21.1.1991 do platného skončenia pracovného pomeru.

K odvolaniu žalobcu sa žalovaná vyjadrila tak, že navrhla, aby odvolací súd rozsudok krajského súdu potvrdil. Poukázala na to, že v zmysle § 184 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. dávkové konanie sa začína na základe písomnej žiadosti na predpísanom tlačive určenom Sociálnou poisťovňou (§ 184 ods. 5 zák.č. 461/2003 Z.z.), ktorým v danom prípade je II. diel potvrdenia o dočasnej pracovnej neschopnosti, t.j. žiadosť o nemocenské. Žalobca predložil II. diel potvrdenia o dočasnej PN až 26. marca 2007, teda po tom, ako ho na predloženie tohto dielu vyzvala pobočka.

Pokiaľ žalobca namietal nesprávny záver krajského súdu, že nárok na nemocenské mu zanikol 24. januára 2007, pričom žalobu podal až 2. januára 2008, žalovaná poukázala na to, že podľa nej išlo len o konštatovanie krajského súdu.

K ostatným tvrdeniam žalobcu v odvolaní sa žalovaná nevyjadrila s tým, že zotrváva na svojom vyjadrení k žalobe z 27.2.2008.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 OSP) preskúmal rozsudok krajského súdu v medziach žaloby a v rozsahu odvolania v súlade s § 250ja ods. 2 OSP bez pojednávania a dospel k záveru, že odvolaniu nemožno vyhovieť.

Predmetom konania bolo preskúmanie právoplatného rozhodnutia žalovanej vo veci zamietnutia nároku žalobcu na nemocenské dávky v období od 26. januára 2006 do skončenia dočasnej práceneschopnosti.

Podľa § 33 ods. 1 zamestnanec a povinne nemocensky poistená samostatne zárobkovo činná osoba majú nárok na nemocenské, ak boli pre chorobu alebo úraz uznaní za dočasne práceneschopných podľa osobitného predpisu na výkon zárobkovej činnosti alebo im bolo nariadené karanténne opatrenie podľa osobitného predpisu (ďalej len "dočasná pracovná neschopnosť").

Z preskúmaného rozhodnutia žalovanej vyplýva, že žalovaná pri skúmaní nároku žalobcu na nemocenské za obdobie od 26. januára 2006 do skončenia práceneschopnosti, vyslovila názor, že ak by výpoveď podľa § 46 ods.1 písm. a/ zákonníka práce č. 65/1965 Zb. z 11. mája 2000 bola žalobcovi doručená do vlastných rúk dňa 18. mája 2000, potom by jeho pracovný pomer v obchodnej spoločnosti skončil uplynutím trojmesačnej výpovednej lehoty dňom 31. augusta 2000. Správca konkurznej podstaty úpadcu (obchodnej spoločnosti) odhlásil žalobcu z poistenia z titulu pracovného pomeru v tejto spoločnosti dňom 11. mája 2000 a podaním z 1. augusta 2007 oznámil, že pracovný pomer žalobcu považuje za skončený na tom základe, že výpoveď podľa § 46 ods. 1 písm. a/ Zákonníka práce č. 65/1965 Zb. z 11. mája 2000 žalobca prevzal 18. mája 2000. Mala za preukázané, že žalobca nepodal na súd návrh na začatie konania vo veci neplatnosti skončenia pracovného pomeru výpoveďou a že si z toho titulu voči zamestnávateľovi neuplatnil žiadne nároky. Žalovaná dospela k záveru, že v čase dočasnej PN žalobca nekonal ako fyzická osoba, ktorej pracovný pomer

nebol právoplatne skončený, ale že konal ako uchádzač o zamestnanie. Tento záver vyvodila z toho, že na potvrdení o dočasnej PN č. C144842 v rubrike názov a adresa zamestnávateľa nie je uvedená obchodná spoločnosť, ale Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava, ako aj z toho, že predmetné potvrdenie žalobca nepredložil správcovi konkurznej podstaty obchodnej spoločnosti a neuplatnil si tak nárok na náhradu príjmu pri dočasnej práceneschopnosti počas prvých desiatich dní trvania PN. Vzhľadom na stanovisko správcu konkurznej podstaty a skutočnosť, že Sociálna poisťovňa nemá informáciu o tom, že by žalobca neplatnosť skončenia pracovného pomeru výpoveďou napadol súdnou cestou, žalovaná odmietla odvolanie žalobcu a potvrdila rozhodnutie pobočky Sociálnej poisťovne v Bratislave číslo 200-49835-CA01/2007, 9001-17-AG04/2007 z 27. septembra 2007, ktorým pobočka rozhodla, že žalobca nemá nárok na nemocenské.

Medzi účastníkmi bolo sporné postavenie žalobcu. Kým žalobca tvrdil, že jeho pracovný pomer s obchodnou spoločnosťou nie je ukončený, lebo výpoveď z 11. mája 2000 mu doteraz nebola doručená, resp. bola doručená inej osobe, žalovaná za predpokladu doručenia výpovede dňom 18. mája 2000 tento pracovný pomer považovala za ukončený uplynutím výpovednej lehoty, t.j. dňom 31. augusta 2000 a z konania žalobcu mala za preukázané, že v čase dočasnej práceneschopnosti nekonal ako zamestnanec obchodnej spoločnosti, ale ako uchádzač o zamestnanie.

Žalobca namietal, že výpoveď z 11. mája 2000 mu nebola doručená do vlastných rúk a že jeho pracovný pomer s obchodnou spoločnosťou preto stále trvá.

Z fotokópie doručenky, podľa ktorej mala byť výpoveď z 11. mája 2000 doručená žalobcovi dňa 18. mája 2000, vyplýva, že túto doručenku nepodpísal žalobca, ale osoba, podpísaná ako K. M. Z toho dôvodu sa ako dôvodné javí tvrdenie žalobcu, že výpoveď mu 18. mája 2000 doručená nebola, preto nie je podložený záver, že jeho pracovný pomer zanikol výpoveďou už k 31. augustu 2000.

Podľa § 43 ods. 1 a 2 zák.č. 65/1965 Zb. (Zákonník práce) ak sa zamestnávateľ a zamestnanec dohodnú na rozviazaní pracovného pomeru, končí sa pracovný pomer dojednaným dňom. Dohodu o rozviazaní pracovného pomeru zamestnávateľ a zamestnanec uzavierajú písomne.

Zákon pre platnosť skončenia pracovného pomeru dohodou nevyžaduje dodržanie písomnej formy dohody. Ku skončeniu pracovného pomeru dohodou potom môže dôjsť i neformálne, prostou akceptáciou stavu, keď zamestnávateľ zamestnancovi neprideluje prácu a odhlási ho z poistenia, alebo zamestnanec o pridelenie práce neprejaví skutočný záujem, nechodí do zamestnania, nezisťuje, kde sa nachádza prevádzka zamestnávateľa a prihlási sa na úrade práce ako uchádzač o zamestnanie.

Podľa § 198 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení ak sa v konaní vyskytne otázka, o ktorej už právoplatne rozhodol iný príslušný orgán, je organizačná zložka Sociálnej poisťovne takýmto rozhodnutím viazaná; inak si organizačná zložka Sociálnej poisťovne môže o takejto otázke urobiť úsudok alebo dá príslušnému orgánu podnet na začatie konania.

V konaní o nároku na nemocenské bola predbežnou otázkou otázka trvania pracovného pomeru žalobcu s obchodnou spoločnosťou. Vzhľadom k tomu, že o trvaní pracovného pomeru žalobcu ku dňu vzniku jeho dočasnej práceneschopnosti a počas jej trvania súd nerozhodol a súdne konanie o takej otázke ani nezačalo v priebehu správneho konania, bola žalovaná oprávnená o tejto otázke si urobiť úsudok. Usúdila, že žalobca nebol zamestnancom obchodnej spoločnosti, ale bol uchádzačom o zamestnanie.

Podľa § 4 zákona č. 5/2004 Z.z. o službách v zamestnanosti zamestnanec na účely tohto zákona je fyzická osoba v pracovnom pomere alebo v obdobnom pracovnom vzťahu.

Podľa § 6 písm. a/ zákona č. 5/2004 Z.z. uchádzač o zamestnanie na účely tohto zákona je občan, ktorý môže pracovať, chce pracovať a hľadá zamestnanie a je vedený v evidencii uchádzačov o zamestnanie úradu (ďalej len "evidencia uchádzačov o zamestnanie") a ktorý nie je zamestnanec podľa § 4.

Podľa § 7 zákona č. 5/2004 Z.z. záujemca o zamestnanie na účely tohto zákona je občan, ktorý si hľadá iné zamestnanie alebo ktorý má záujem o poskytovanie odborných poradenských služieb a služieb vzdelávania a prípravy pre trh práce a nie je uchádzačom o zamestnanie.

Záujemca o zamestnanie, ktorý sa uchádza na základe podania písomnej žiadosti alebo inej formy žiadosti o sprostredkovanie vhodného zamestnania, sa zaradí do evidencie záujemcov o zamestnanie na úrade odo dňa podania žiadosti (§ 38 ods. 1 zák.č. 5/2004 Z.z.).

Z citovaných ustanovení vyplýva, že zákon rozlišuje medzi uchádzačom o zamestnanie, ktorý nie je v pracovnom pomere, a záujemcom o zamestnanie, ktorý v pracovnom pomere byť môže.

Z podania navrhovateľa zo dňa 14. marca 2007, založeného v administratívnom spise žalovanej, vyplýva, že potvrdenia o trvaní dočasnej práceneschopnosti predkladal úradu práce, na ktorom bol už dva roky vedený v evidencii „uchádzačov o zamestnanie“.

Povinne nemocensky poistený je zamestnanec (§ 14 ods. 1 písm. a/ zák.č. 461/2003 Z.z.). Ochranná lehota podľa § 32 ods. 1 zák.č. 461/2003 Z.z. je 42 dní po zániku nemocenského poistenia (skončení pracovného pomeru).

Vzhľadom na uvedené aj odvolací súd dospel k záveru, že navrhovateľ nekonal ako fyzická osoba, ktorej pracovný pomer nebol právoplatne skončený, ale že konal ako uchádzač o zamestnanie, evidovaný v evidencii uchádzačov o zamestnanie viac ako dva roky, preto mu nárok na nemocenské dávky za obdobie od 26. januára 2006 nevznikol.

Pokiaľ žalobca v odvolaní proti rozsudku krajského súdu poukazoval na to, že 31. marca 2008 podal návrh na určenie neplatnosti rozviazania pracovného pomeru, na túto okolnosť odvolací súd neprihliadol, lebo pre preskúvaní právoplatných rozhodnutí správnych orgánov je rozhodujúci stav, ktorý tu bol v čase vydania napadnutého rozhodnutia žalovanej, teda k 30. novembru 2007 (§ 250i ods. 1 OSP).

Z uvedených dôvodov aj odvolací súd považoval rozhodnutie žalovanej za zákonné, preto rozsudok krajského súdu podľa § 219 ods. 1 a 2 OSP potvrdil.

O náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku, lebo žalobca v odvolacom konaní nebol úspešný a žalovanej náhrada trov nepatrí zo zákona.

P o u ě n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 24. novembra 2010

JUDr. Viera Nevedelová, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia:
Anna Koláriková